

LIETUVOS PRAMONINKŲ KONFEDERACIJOS PASTABŲ LIETUVOS RESPUBLIKOS APLINKOS APSAUGOS VALSTYBINĖS KONTROLĖS ĮSTATYMO NR. IX-1005 2, 3, 12 STRAIPSNIŲ, IV SKYRIAUS ANTROJO SKIRSNIO PAKEITIMO, PAPILDYMO 6¹ STRAIPSNIU IR IV SKYRIAUS TREČIOJO SKIRSNIO PRIPAŽINIMO NETEKUSIU GALIOS ĮSTATYMO PROJEKTUI (TOLIAU – AAVKĮ PROJEKTAS), LIETUVOS RESPUBLIKOS APLINKOS APSAUGOS ĮSTATYMO NR. I-2223 15, 19¹, 19², 55 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO IR ĮSTATYMO PAPILDYMO 55¹ STRAIPSNIU ĮSTATYMO PROJEKTUI (TOLIAU – AAĮ PROJEKTAS), LIETUVOS RESPUBLIKOS MOKESČIO UŽ APLINKOS TERŠIMĄ ĮSTATYMO NR. VIII-1183 6 STRAIPSNIO IR 1 IR 2 PRIEDĖLIO PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTUI (TOLIAU – MATĮ PROJEKTAS), LIETUVOS RESPUBLIKOS APLINKOS MONITORINGO ĮSTATYMO NR. VIII-529 2, 9, 11 IR ĮSTATYMO PAPILDYMO 11¹ STRAIPSNIU PROJEKTUI (TOLIAU – AMĮ PROJEKTAS) ĮVERTINIMO PAŽYMA

Pastabos ir pasiūlymai	Argumentai, kodėl neatsižvelgta į institucijų pastabas ir pasiūlymus
AAVKĮ	
<p>1. AAVKĮ projektu sukuriamas teisinis neapibrėžtumas, kuris užprogramuos ginčus tarp valstybės institucijų ir įvairių subjektų</p>	<p>Nesutinkame su pastaba, kad atsisakius apibrėžimų „Aplinkai kenksminga veikla“, „Aplinkai kenksmingos veiklos sustabdymas“, „Augalų ir gyvūnų masinis žuvimas“ sumažėja aiškumo ir sukuriamos prielaidos valstybės institucijoms vienašališkai šias sąvokas interpretuoti, kas lems ginčus.</p> <p>Aplinkai kenksmingos veiklos ir su juo susijusio reglamentavimo atsisakyta, nes pagal šią sąvoką neteisėtą veiklą galima stabdyti tik įrodžius ekosistemų ar jos elementų natūralių funkcijų susilpnėjimą arba netekimą. Taigi, šiuo metu esamas reglamentavimas įneša neaiškumo, kada galima stabdyti veiklą, nes ekosistemų ar jos elementų natūralių funkcijų susilpnėjimas yra vertinamasis kriterijus, kurį gali būti itin sudėtinga įrodyti ar kuris gali pasireikšti tik ateityje. Taip nepagrįstai apribojama galimybė ir kitais būtiniais atvejais stabdyti veiklą. „Augalų ir gyvūnų masinio žuvimo“ sąvokos apibrėžimo atsisakyta, nes jame vartojama aplinkai kenksmingos veiklos sąvoka, kuri, kaip minėta, yra vertinamojo pobūdžio ir siauro taikymo.</p> <p>AAVKĮ projekte labiau konkretizuojami privalomųjų nurodymų davimo pagrindai, pagal kurių nuostatas pareigūnas privalomuoju nurodymu gali stabdyti konkrečią veiklą ar jos dalį esant būtinumui. Atkreiptinas dėmesys, kad privalomąjį nurodymą asmuo, kuriam jis duotas, gali skųsti šio įstatymo nustatyta tvarka.</p>
<p>2. AAVKĮ projektus valstybės institucijų atliekamų tyrimų / matavimų organizavimo ir vykdymo pareigos bei išlaidos nepagrįstai perkeliamos ūkio subjektams</p>	<p>Nesutinkame su pastaba, kad vykdant aplinkos apsaugos valstybinę kontrolę atliktų valstybinių laboratorinių aplinkos tyrimų išlaidos nepagrįstai perkeliamos ūkio subjektams. AAVKĮ projektu numatyta, kad išlaidos turėtų būti apmokėtos tik tais atvejais, jei šiais tyrimais nustatomi neleistini taršos viršijimai. Atsižvelgiant į tai, išlaidas apmoka „teršėjas“, o ne visi mokesčių mokėtojai.</p> <p>Atsižvelgiant į institucijų pastabas, AAVKĮ projektas patikslintas, numatant, kad ūkio subjektas apmoka tik tų tyrimų, kuriuos atlieka Aplinkos apsaugos agentūra, išlaidas.</p> <p>Pažymėtina, kad Aplinkos apsaugos agentūrai AAVKĮ projektu nesuteikta teisė nustatyti,</p>

	<p>kokiems subjektams ir kada atlikti tyrimus. Aplinkos apsaugos agentūra tyrimus atliks pagal aplinkos apsaugos valstybinę kontrolę vykdančios institucijos pavedimus.</p> <p>Pažymėtina, kad Lietuvos Respublikos konkurencijos taryba pastabų įstatymų pakeitimų projektams neturi. Taip pat atkreipiame dėmesį, kad AAVKĮ projekto nuostatos patikslintos nurodant, kad <i>„aplinkos ministras tvirtina valstybinių laboratorinių aplinkos tyrimų kainų nustatymo metodiką, suderintą su Lietuvos Respublikos konkurencijos taryba“</i>.</p>
3. Turi būti tikslinamos sąlygos ir prielaidos dėl valstybės institucijų atliekamų tyrimų / matavimų organizavimo, taip pat ūkio subjektų pareigos tokių tyrimų metu	<p>AAVKĮ projektas patikslintas nurodant, kad <i>„valstybiniai laboratoriniai aplinkos tyrimai atliekami rizikos vertinimo pagrindu, be išankstinio įspėjimo pagal sudarytus metinius planus ar kilus įtarimams, kad buvo viršyti / viršijami teisės aktuose nustatyti aplinkos apsaugos normatyvai ar standartai. Valstybinių laboratorinių aplinkos tyrimų organizavimo, planavimo, pavedimų atlikti tyrimus teikimo ir vykdymo, valstybinių laboratorinių aplinkos tyrimų rezultatų teikimo tvarką tvirtina aplinkos ministras“</i>.</p> <p>AAVKĮ projekte numatyta, kad ūkio subjektui bus pateikiamas aplinkos ministro nustatytos formos pavedimas. Patvirtintoje formoje bus nurodyta, koku pagrindu pavedama atlikti laboratorinius tyrimus ir matavimus, kokie tyrimai ir matavimai bus atlikti ir pan.</p> <p>Atsižvelgiant į tai, manytina, kad įstatyme papildomai numatyti reikalavimą pateikti Aplinkos apsaugos departamento prie Aplinkos ministerijos direktoriaus įsakymą tam, kad Aplinkos apsaugos agentūros darbuotojas galėtų patekti į ūkio subjekto teritoriją ir aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės tikslais paimti ėminius, reikalingus laboratorinių tyrimų atlikimui, būtų perteklinis. AAVKĮ projekte patikslintas reikalavimas, kuriuo numatoma, kad ūkio subjektas privalo sudaryti sąlygas Aplinkos apsaugos agentūros darbuotojams patekti prie taršos šaltinių ar užterštų vietų ir paimti ėminius ir / ar atlikti matavimus.</p>
4. AAVKĮ projekte turi būti atsisakyta žodinių aplinkos apsaugos pareigūnų nurodymų ir reikalavimų pateikimo galimybės, kadangi atitinkamos nuostatos sukelia neapibrėžtumą	<p>Nuostata, kad tais atvejais, kai nėra galimybės operatyviai duoti privalomojo nurodymo, tačiau pagal situaciją būtina nedelsiant imtis priemonių, aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės pareigūnai pareikalauja atsakingų asmenų žodžiu atlikti tam tikrus veiksmus, yra būtina siekiant, kad aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės pareigūnai galėtų efektyviai ir operatyviai imtis priemonių pažeidimui nutraukti (pvz., nedelsiant nutraukti srutų išpylimą į melioracijos griovį; nutraukti atliekų deginimą ar pan.).</p> <p>Žodiniai nurodymai būtų duodami tuomet, kai atliekant ūkio subjektų patikrinimus būtų nustatyti aplinkos apsaugos reikalavimų pažeidimai. Pažymėtina, kad atliekant ūkio subjektų patikrinimus privalo būti surašomas patikrinimo aktas, kuriame fiksuojami patikrinimo faktai, taip pat skiriant nuobaudas už pažeidimus, nuobaudų skyrimo dokumentuose fiksuojami pažeidimo faktai. Įrodinėjimo aspektai dėl žodinių reikalavimų turinio ir teisėtumo, esant nesutarimams, būtų sprendžiami teisme.</p> <p>Atsakant į teiginį, kad neaiškus terminas, kai aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės pareigūnai pareikalauja atsakingų asmenų žodžiu atlikti „tam tikras veikas“, informuojame, kad</p>

	nuosekliai skaitant nagrinėjamą AAVKĮ 18 str. dalį, taip pat atsižvelgiant į AAVKĮ ir Viešojo administravimo įstatyme nurodytus kontrolės (priežiūros) principus, Valstybės tarnybos įstatyme nurodytas valstybės tarnybos nuostatas, aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės pareigūnų nurodymai turi būti tinkami ir teisėti esamai situacijai.
5. Nėra pakankamai apgalvotos nuostatos numatančios, kad privalomasis nurodymas yra vykdomasis dokumentas, vykdomas civilinio proceso kodekso nustatyta tvarka	AAVKĮ projektas buvo teiktas pastaboms Antstolių rūmams – šis subjektas pastabų projektui nepateikė.
6. AAVKĮ projektu siūloma nustatyti per trumpus privalomojo nurodymo įvykdymo terminus, nepagrįstai siejant šiuos terminus su privalomojo nurodymo turiniu ir veiksmis, kuriuos įpareigojami atlikti privalomojo nurodymo gavėjai	<p>Privalomųjų nurodymų terminai pakoreguotame AAVKĮ projekte pailginti - pagal situaciją privalomojo nurodymo terminas gali būti duodamas iki šešių mėnesių. Dėl aplinkos atkūrimo priemonių terminas nustatomas atsižvelgiant į aplinkos atkūrimo plane nurodytas priemones ir neapsiriboja 6 mėnesių terminu.</p> <p>Privalomojo nurodymo terminas gali būti pratęstas vieną kartą 6 mėnesių terminui.</p> <p>Duodant ir pratęsiant privalomuosius nurodymus, vertinama ir asmenų, kuriems duodami privalomieji nurodymai, pateikta informacija dėl įvykdymo galimumo, taip pat vertinama ir kita turima informacija.</p> <p>Siekiant tinkamo ir objektyvaus privalomųjų nurodymų terminų nustatymo, duodant privalomuosius nurodymus ir juos pratęsiant, dalyvauja ne tik pareigūnas, kuris duoda privalomąjį nurodymą, bet ir kitas aplinkos apsaugos valstybinę kontrolę vykdančios institucijos paskirtas asmuo ar aplinkos ministro sudaryta komisija (priklausomai nuo numatomo duoti privalomojo nurodymo įvykdymo termino).</p>
7. AAVKĮ projektu nepagrįstai supaprastinamas asmens veiklos sustabdymas ir nėra apibrėžta, kada tokia priemonė galėtų būti proporcinga	Iš dalies sutinkame su pastaba, aplinkos apsaugos srityje labai sunku apibrėžti aiškius kriterijus veiklos stabdymui ar apribojimui. Tačiau, atkreipiamo dėmesį, kad projekte siūloma redakcija atitinka direktyvoje nustatytas sąlygas. Be to, ministerijos nuomone, siūlomas reglamentavimas aiškesnis ir tikslesnis už šiuo metu galiojantį.
8. AAVKĮ projekte turėtų būti tikslinama ir nuostata, pagal kurią draudžiama sustabdyti veiklą, jei toks veiklos sustabdymas galėtų sukelti visuomenės interesams didesnę žalą, nei veiklos tęsimas	Pakoreguotame AAVKĮ projekte patikslinama, kada asmens veikla negali būti stabdoma, tai yra uždraudžiama stabdyti veiklą, jei toks veiklos sustabdymas galėtų sukelti visuomenės interesams didesnę žalą (sutrikdyti viešąjį vandens tiekimą, nuotekų tvarkymą, centralizuotą šilumos ar elektros energijos tiekimą, mišrių komunalinių atliekų tvarkymą) nei veiklos tęsimas. Manome, kad šie kriterijai yra pakankamai aiškūs.
AAĮ	
1. Siūlomi numatyti papildomai atvejai, kai turi būti keičiami TIPK ir Taršos leidimai, yra pertekliniai ir sukuria neapibrėžtumą atitinkamus leidimus turintiems asmenims	Prievolę pakeisti leidimą, kai Nacionalinis visuomenės sveikatos centras prie Sveikatos apsaugos ministerijos nustato, kad pasikeitus arba įsigaliojus naujiems visuomenės sveikatos priežiūrą reglamentuojantiems teisės aktams turi būti nustatytos griežtesnės ir papildomos TIPK leidimo sąlygos triukšmo ir kvapų valdymui arba turi būti taikomos kitos triukšmo ir kvapų sumažinimo priemonės, siūloma įtvirtinti siekiant panaikinti įstatymo spragą, nes šiuo metu

	pakeisti leidimą privaloma tik pasikeitus aplinkos apsaugą reglamentuojantiems teisės aktams. Atkreiptinas dėmesys, kad TIPK leidimuose (o įsigaliojus šiam projektui – ir taršos leidimuose) nustatomos ne tik aplinkosauginės, bet ir visuomenės sveikatos apsaugą apimančios sąlygos.
2. AAĮ projektu siūloma neproporcingai griežtinti juridinių asmenų atsakomybę, nustatant ženkliai didesnius baudų dydžius už padarytus pažeidimus	Įstatymo 55 straipsnį siūloma pakeisti, kadangi šiuo metu nustatytos ekonominės sankcijos juridiniams asmenims už TIPK ar taršos leidimo neturėjimą arba leidimo sąlygų nesilaikymą yra neadekvačiai mažos ir neatlieka savo pagrindinės funkcijos – atgrasymo nuo pažeidimo ar pakartotinio pažeidimo padarymo ir neskatina laikytis nustatytų leidimo sąlygų, kadangi leidimo sąlygų laikymasis neretai reikalauja didesnių finansinių sąnaudų, negu paskirtų baudų dydis. Atkreiptinas dėmesys, kad, pvz., dabar galiojančioje įstatymo 55 straipsnio redakcijoje numatyta ekonominė sankcija <u>juridiniam asmeniui</u> už leidimo sąlygų nesilaikymą (nuo <u>vieno šimto penkiasdešimt iki šešių šimtų eurų</u>) yra mažesnė už ANK nustatytą baudą už tokį patį pažeidimą <u>fiziniam asmeniui</u> (nuo <u>trijų šimtų iki penkių šimtų šešiasdešimt eurų</u> , ANK 235 str. 4 dalis). Manytina, kad tai yra netinkamas sankcijų dydžių reglamentavimas, kurį siekiama ištaisyti siūlomu įstatymo 55 straipsnio pakeitimu.
3. AAĮ projektu netikslingai siūloma numatyti papildomą juridinių asmenų atsakomybę už ūkinės veiklos objekto eksploatavimą ar ūkinės veiklos vykdymą nesilaikant nustatytų aplinkos apsaugos normatyvų ir aplinkos apsaugos standartų	Naujas 55 ¹ straipsnis siūlomas siekiant įvykdyti Vyriausybės pasitarimo 2018-12-19 protokolo Nr. 56 3 klausimo 1.2 punktą: „iki 2019 m. vasario 15 d. pateikti Vyriausybei Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos įstatymo pakeitimo įstatymo projektą, siekiant sugriežtinti ūkinės veiklos reikalavimus – įtvirtinti medžiagų, žaliavų, produktų neleistino patekimo už veiklos vykdymo teritorijos ribų (į aplinką) apribojimus ir nustatyti atitinkamą juridinių asmenų atsakomybę; <...>“. Sankcijų dydžiai nustatyti atsižvelgiant į siūlomas įstatymo 55 straipsnio pakeitimus.
MATĮ	
MATĮ projekto aiškinamajame rašte nurodoma, kad galiojantys mokesčio už aplinkos teršimą tarifai nekeisti nuo 2005 metų ir dėl to neva jie turi būti keičiami Tačiau nesutiktina, kad mokesčio už aplinkos teršimą tarifai nebėra aktualūs ir turi būti keičiami, kadangi jie ir dabar yra kasmet indeksuojami pagal Lietuvos statistikos departamento apskaičiuotą vartotojų kainų indekso pokytį. Tai reiškia, kad didėjant indeksui savaime didėja ir mokesčio tarifas. Todėl mokesčių nėra tikslinga didinti vien dėl to, kad jie buvo nustatyti prieš ilgesnį laikotarpį, juo	Aiškinamajame rašte paminėtas laikotarpis akcentuojant tai, kad šiuos tarifus buvo numatyta peržiūrėti kas 4 metai atsižvelgus į situaciją dėl aplinkosauginių reikalavimų taršai mažinti, juos nustatant 5 metų laikotarpiui, tačiau praėjo daugiau kaip 20 metų, o ši nuostata taip ir liko neįgyvendinta. Pagrindinė priežastis, kodėl dabar keičiami mokesčio tarifai, tai nepasiekti oro ir vandens taršos mažinimo nacionaliniai ir ES tikslai, dėl ko Lietuvai kyla sankcijų grėsmė, taip pat nepilnai įgyvendinamas „teršėjas moka“ principas. Mokesčio už aplinkos teršimą pagrindinė funkcija – skatinti investuoti į taršos mažinimo priemones taršos šaltinyje ir į prevencines priemones taršai mažinti, kad nevirsytų nustatytų taršos ribinių verčių gyvenamoje aplinkoje, taip pat kaupti lėšas priemonėms, kuriomis siekiama užtikrinti vis griežtesnių reikalavimų oro ir vandens kokybės srityje įgyvendinimą, finansuoti. Mokesčių pagalba drausminti ir riboti aplinkos teršimą kenksmingomis medžiagomis. Tačiau šios funkcijos mokėstis neatlieka, nes teršėjas geriau pasirenka mokėti mokesťį, o ne investuoti į taršą mažinančias priemones. Tai patvirtina dar vienas faktas, kad per 8 metų laikotarpį nei viena įmonė nepasinaudojo mokesčio lengvata, pagal kurią

labiau, kad mokesčio tarifas yra kasmet indeksuojamas. Priešingai, tik užtikrinant mokestinės aplinkos stabilumą ir nuspėjamumą, galima kurti verslui ir jo plėtrai palankias sąlygas. Pažymėtina, kad mokesčio tarifai už skirtingas išmetamų teršalų rūšis pagal MATĮ projektą turėtų didėti ženkliai, nuo kelių iki keliolikos kartų.

Pavyzdžiui, mokesčio tarifą už į atmosferą išmetamus lakiuosius organinius junginius, nediferencijuotus pagal sudėtį siūloma didinti nuo 4 Eur/t iki 450 Eur/t, t. y. net 112,5 karto. Nėra suprantama ir MATĮ projekto aiškinamajame rašte nėra pateikti jokie motyvai, kuomet remiantis nustatytas toks didžiulis pokytis.

Nors MATĮ projekto aiškinamajame rašte pateikiami palyginimai su kaimyninėmis šalimis (Latvija, Estija, Lenkija), iš pateikiamos lentelės yra matoma, kad MATĮ projektu siūlomi tarifai daugeliu atveju yra ženkliai aukštesni už taikomus lyginamosiose kaimyninėse šalyse, kai kuriais atvejais (pvz., kietųjų dalelių, Azoto oksidų (NO_x) ir kt.), siūlomi net kelis kartus didesni tarifai.

Kita vertus, iš MATĮ projekto aiškinamajame rašte pateikiamų palyginimų su kaimyninėmis šalimis negalima daryti vienareikšmiškos išvados, kad ir šiuo metu Lietuvoje taikomi atitinkamų mokesčių tarifai būtų mažesni, nei šiose kaimyninėse šalyse. Pavyzdžiui, 2018 metais mokesčio tarifai už į atmosferą išmetamus Azoto oksidus (NO_x), Sieros dioksidą (SO₂) buvo ženkliai didesni, nei kaimyninėse šalyse.

Taip pat nėra jokių duomenų, kad MATĮ projekto rengėjai, siūlydami atitinkamus mokesčio tarifų dydžius, būtų pilnai įvertinę visą mokestinę naštą, tenkančią verslo subjektams Lietuvoje ir tose pačiose kaimyninėse šalyse, t. y. kokius mokesčius

nuo mokesčio už taršą mokėjimo atleidžiama, jei investuojama į taršą mažinančias priemones, kurios sumažina teršalo išmetimą 5 ir daugiau proc. Nepakankamai apmokestinta tarša neskatina teršėjų mažinti taršą, kuri sukelia neigiamas pasekmes žmonių sveikatai, aplinkai, sukelia diskomfortą, pažeidžia teisę į švarią ir saugią gyvenamąją aplinką. Dėl taršos poveikio didėja žmonių sergamumas, dėl ko šalies ekonomika ir valstybės biudžetas patiria vis daugiau nuostolių ir išlaidų taršos pasekmėms ir problemoms spręsti.

Siekiant įgyvendinti „teršėjas moka“ principą, siūlomi nustatyti mokesčio tarifai turi būti adekvatūs daromai žalai, o mokestinės lėšos panaudotos priemonėms žalai mažinti. Teršėjas turi prisiimti bent dalį atsakomybės ir patiriamų išlaidų dėl taršos neigiamo poveikio ir sąnaudų ir, jei pats neinvestuoja į taršą mažinančias priemones, sudaryti galimybę per mokesčius kompensuoti valstybės patiriamas išlaidas taršos mažinimo priemonėms. Visa tai ir buvo pagrindas mokesčiui peržiūrėti.

Mokesčio tarifo indeksavimas amortizuoja tik infliacijos poveikį, todėl pradiniai mokesčio tarifai, kurie buvo nustatyti vertinant tuo metu galiojusių aplinkosauginių reikalavimų/tikslų įgyvendinimo galimybes/kaštus, turi būti didinami proporcingai didėjantiems aplinkosauginiams reikalavimams/tikslams/uždaviniams. Kai tikslai keičiasi greičiau, nei keičiamas instrumentas tikslui pasiekti, jis praranda savo prasmę ir net sudaro galimybę teršėjui teisėtai teršti mokant neadekvačiai mažus mokesčius, kurie nekompensuoja daromos žalos aplinkai ir žmonių sveikatai bei valstybės patiriamų išlaidų aplinkosauginiams tikslams pasiekti.

Siūlymas didinti tarifus gali paliesti apie 630 įmonių iš visų apie 2500 Taršos arba TIPK leidimus turinčių (kurios turi išmetimus į aplinkos orą bei vandenį). Tačiau šis padidėjimas neturėtų reikšmingai atsiliepti įmonių konkurencingumui, nes apyvartoje ir produkcijos kainoje sudaro labai mažą dalį. Be to, kitos šalys, pavyzdžiui, Lenkija taiko dar didesnius mokesčius lakiesiems organiniams junginiams (toliau – LOJ), amoniakui, sunkiesiems metalams.

LOJ tarifai didinami, nes dauguma LOJ laikomi kancerogeninėmis medžiagomis, todėl jų išmetimams turi būti nustatytos atgrasančios priemonės, sudarysiančios sąlygas ne tik užtikrinti tinkamą oro kokybę, bet ir ūkinės veiklos vykdymo (darbo) vietoje kuo mažesnę neigiamą poveikį darbuotojų sveikatai. Atskiri LOJ, kurie pasklidę po visas teršalų grupes (nuo I-osios iki IV-osios grupės), dabar turi būti deklaruojami ir apskaitomi atskirai, bet praktikoje daugeliu atveju visi LOJ, įskaitant priskirtus pavojingesnių ir pavojingiausių teršalų I-III grupei, deklaruojami kaip nepavojingiausios IV teršalų grupės teršalas – LOJ (nepaminėti kitose teršalų grupėse). Siekdami suvienodinti sąlygas visiems mokesčio mokėtojams ir užtikrinti, kad įvairaus pavojingumo teršalai (jų grupė), deklaruojami ir apskaitomi kaip vienas teršalas (LOJ), būtų atitinkamai daugiau apmokestinami, siūlome nustatyti didesnę tarifą, kuris būtų taikomas visiems LOJ, nediferencijuotiems pagal sudėtį.

MATĮ projektu kai kurie siūlomi tarifai yra didesni už taikomus kaimyninėse šalyse, kaip

<p>jie sumoka į valstybės biudžetą, kaip apmokestintas darbo užmokestis, pelnas, dividendai ir kt. Tam, kad būtų galima remtis kaimyninių valstybių pavyzdžiu, būtina vertinti vis mokestinę aplinką, o ne atskirus mokesčius ar net tų mokesčių elementus.</p> <p>Deklaratyviais laikytini MATĮ projekto aiškinamojo rašto teiginiai, neva šių ekonominių priemonių (t. y. mokestinės naštos didinimo) priėmimas nesietinas su verslo sąlygų pabloginimu. Akivaizdu, kad mokestinės naštos didinimas visada yra susijęs su verslo sąlygų bloginimu, juo labiau, kad už sumokamus mokesčius verslas tiesiogines grąžos negauna, o galimybės pasinaudoti MATĮ Projekto rengėjų nurodytomis kompensacijomis priklauso nuo daugelio sąlygų.</p> <p>Atkreipiamo dėmesį, kad subjektai, vykdydami veiklą, ne tik moka mokesčius, bet ir diegia papildomas priemones taršai mažinti, o tam reikia didelių investicijų. Mokesčių padidinimas ne tik nepagerins aplinkos kokybės, neskatinis inovatyvių priemonių diegimo, bet ir dėl papildomos finansinės naštos stabdys ūkio subjektų veiklą, ekonomikos augimą.</p> <p>LPK poziciją dėl nauja redakcija dėstomo Mokesčio už aplinkos teršimą įstatymo pakeitimo įstatymo projekto yra teikusi 2018-02-19 d., 2018-11-08 d. ir 2019-04-17 raštais atitinkamai Nr. S.56, Nr. S.227 ir Nr. S.72</p>	<p>pvz., kietųjų dalelių, azoto oksidų (NOx) ir kt.), atsižvelgus į šioms teršalams nustatytus mažinimo tikslus iki 2030 ir iki 2050 metų, kurių Lietuva negali pasiekti, todėl ir siūloma didinti mokesčius tikintis, kad tai paskatins papildomų taršos mažinimo priemonių diegimą. Mokesčio tarifai už išmetamus į vandenį teršalus yra didinami siekiant mažinti į vandens telkinius patenkančias neišvalytas iki nustatytų reikalavimų nuotekas, dėl ko vis sudėtingiau darosi užtikrinti gerą vandens būklę. Tokiu sprendimu pirmiausia skatinamas mažiau teršti galutinis teršėjas, o per paslaugų įkainius siunčiamas signalas vartotojams mažiau teršti, o už teršimą susimokėti.</p> <p>Rengiant MATĮ projektą buvo vertinta, kaip siūlomas mokesčio tarifų didinimas atsilieps ne tik atskiriems ūkio subjektams, bet ir gyventojams. Vertinta, kokią dalį mokestis sudarys produkcijos kainoje, kiek mokesčių įmonės sumoka į biudžetus ir kaip jie keisis padidinus tarifus iki nustatytų dydžių. Vertinimas parodė, kad mokesčio dalis produkcijos kainoje sudarys labai nedidelę dalį.</p> <p>Įvertinus kaip preliminarieji keisis gyventojams teikiamų paslaugų, šiuo atveju nuotekų, tvarkymo kaina, nustatyta, kad vienas gyventojas už nuotekų tvarkymą dėl padidėjusių mokesčių papildomai sumokėtų apie 1 Eur per metus. Padidinus tarifus už į vandenį išmetamus teršalus, nuotekų kainoje mokesčio už aplinkos teršimą dalis padidėtų apytiksliai 0,037 Eur/m³.</p> <p>Pažymėtina, kad sumokami mokesčiai į biudžetą yra naudojami pagal tikslinę paskirtį taršai mažinti, todėl verslas, investuojantis į taršos mažinimo priemones, gali pasinaudoti teikiama subsidija. Todėl nėra rimto pagrindo teigti, kad mokesčių padidinimas neskatinis inovatyvių ir mažiau taršių priemonių diegimo ir dėl papildomos finansinės naštos stabdys ūkio subjektų veiklą, ekonomikos augimą, nes mokesčio mokėtojai turės galimybę priemonės įgyvendinimo laikotarpiu pasinaudoti numatyta mokestine lengvata.</p>
AMĮ	
<p>1. Nepagrįstas yra siūlymas dėl laboratorinius tyrimus ir matavimus atliekančių laboratorijų nacionalinės leidimų išdavimo sistemos atsisakymo ir įpareigojimo būti akredituotoms.</p>	<p>Atsižvelgiant į institucijų pastabas, atsisakyta siūlymo naikinti leidimų, kuriuos laboratorijoms išduoda Aplinkos apsaugos agentūra, išdavimo sistemą.</p> <p>Lietuvos Respublikos Vyriausybei pateiktame patikslintame AMĮ projekte numatyta, kad akredituotose laboratorijose turės būti atliekami tik ūkio subjektų aplinkos monitoringo programoje numatyti taršos šaltinių išmetamų / išleidžiamų teršalų ir teršalų aplinkos elementuose matavimai ir tyrimai. Taip pat numatytas 5 metų laikotarpis, per kurį Leidimus turinčios</p>

	<p>laboratorijos, vykdančios ūkio subjektų aplinkos monitoringo programoje numatytų taršos šaltinių išmetamų į aplinką teršalų ir teršalų aplinkos elementuose matavimus ir tyrimus, galėtų pasirengti tęsti šią veiklą pasikeitus reikalavimams pagal ūkio subjektų aplinkos monitoringo programą atliekamiems tyrimams.</p> <p>Pažymėtina, kad AMĮ projektu siekiama, kad tiek kontroliuojančios institucijos, tiek visuomenė, tiek ir pats ūkio subjektas galėtų pasitikėti ūkio subjektų aplinkos monitoringo duomenimis.</p>
2. Teisinį neapibrėžtumą kelia blanketinė norma, abstrakčiai numatanti, kad aplinkos ministras nustatys kriterijus ūkio subjektų aplinkos monitoringui	<p>Atsižvelgiant į institucijų pastabas, Lietuvos Respublikos Vyriausybei pateiktame AMĮ projekte patikslinta nuostata dėl kriterijų nustatymo.</p>